

У К Р А Ї Н А

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: 61-67-01, 61-42-70, 61-55-36
веб-сайт: ecozakarp.at.gov.ua, e-mail: central@ecozakarp.at.gov.ua, код ЄДРПОУ 38766364

№ _____

На № _____

від _____

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля))

**Товариство з обмеженою відповідальністю
«Квітка полонини»**

код ЄДРПОУ 02649791,

Закарпатська обл., Свалявський район,
с. Солочин, сан. Квітка Полонини, б/н.

(заявник та його адреса)

30.05.2019

(дата видачі)

N 847/02-02

(номер висновку)

20191302733

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля
планованої діяльності)

N 808/02-02 від 29.05.2019

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

Висновок

з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності

з видобування мінеральних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розливу в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища в с. Солочин (Свалявський район, Закарпатської області)

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6 – 7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», планованої діяльності з видобування мінеральних лікувально-столових вод в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних вод, Закарпатської області (далі – планована діяльність), встановлено, що:

процедуру оцінки впливу на довкілля планованої діяльності розпочато 30.01.2019 року шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля – № 20191302733 та 04.04.2019 року внесено до Єдиного реєстру звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності (далі – Звіт з ОВД) і оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність ТзОВ «Квітка полонини», яка підлягає ОВД, реєстр. № 20191302733 оприлюднено на веб-сайті департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації, опубліковано в газетах «Вісті Свалявщини» №3-4 від 02.02.2019 року та «Закарпатські оголошення» №5 від 1-7 лютого 2019 року та розміщене на дошці оголошень в приміщенні Солочинської сільради за адресою: с. Солочин, вул. Миру, буд.

72. Протягом 20 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення зауваження та пропозиції до планованої діяльності обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля до департаменту надійшли від 20.02.2019 року зауваження і пропозиції громадської організації « Довкілля Свалявщини » до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації (копія зауважень та пропозицій громадської організації « Довкілля Свалявщини » на 4 арк. надіслана замовнику). На зазначені зауваження та пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, суб'єкт оцінки впливу на довкілля врахував дані зауваження і пропозиції у звіті з оцінки впливу на довкілля на сторінках 37-67 (Єдиний реєстр з ОВД - реєстраційна справа № 20191302733);

звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності з видобування мінеральних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розливу в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища в с. Солочин (Свалявський район, Закарпатської області) реєстр. №20191302733/10003 оприлюднено на веб-сайті Єдиного реєстру з ОВД 04.04.2019 року;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД було оприлюднено на веб-сайті департаменту, опубліковано в газетах «Вісті Свалявщини» №22– 23 від 06.04.2019 року та «Закарпатські оголошення» № 14 від 5– 11 квітня 2019 року, розміщене для ознайомлення на дошці оголошень в приміщенні Солочинської сільради. Тривалість громадського обговорення планованої діяльності склала 25 робочих днів з моменту офіційного оприлюднення оголошення по початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля і надання громадськості доступу до звіту з ОВД та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля. Громадське обговорення звіту з ОВД планованої діяльності ТзОВ «Квітка полонини» тривало до 14.05.2019 року;

за результатами громадського обговорення повідомлення про плановану діяльність та Звіту з ОВД інші зауваження та пропозиції до планованої діяльності не надходили;

громадські слухання (перші) відбулися 19 квітня 2019 року о 11⁰⁰ у клубі ТзОВ «Санаторію «Квітка полонини» в Свалявському районі в с. Солочин, б/н. Громадські слухання в процесі громадського обговорення проведено Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації. На громадських слуханнях було поставлено два усні запитання до доповідача та отримано відповіді (п. 3 Протоколу громадських слухань). Письмові зауваження та пропозиції від учасників слухань не надходили.

Планова діяльність, тип, основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

У Звіті з ОВД ТзОВ «Квітка полонини» цілями планованої діяльності є видобування мінеральних вод ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних лікувальних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розвитку.

Розвідка Голубинського родовища проводилась протягом 1961-1969 років. В результаті проведених робіт по Голубинському родовищу були затверджені запаси мінеральних вуглекислих содових лікувально-столових вод по окремих свердловинах, кожна з яких виводить воду певної мінералізації, в т.ч. для ванн та лікувального пиття води з мінералізацією 3.6 – 7.4 г/дм³ із свердловин 3-, 4-, 7-Р в об'ємі 286 м³/добу за категорією "В", для лікувального пиття з мінералізацією 7.9– 8.5 г/дм³ в об'ємі 6 м³/добу за категорією "В" і 56 м³/добу за категорією С₁ по свердловинах 8-, 9-, 12-Р, разом 286 м³/добу за категорією "В" та 56 м³/добу за категорією С₁ без права проектування (Протокол ДКЗ СРСР № 6234 від 28.04.71 р.). За період гідрорежимних досліджень за експлуатацією водозабору свердловини 4-Е в 2003 -2010 роках були переоцінені та затверджені в ДКЗ України експлуатаційні запаси мінеральних вуглекислих гідрокарбонатних натрієвих вод малої мінералізації (торгова марка «Лужанська 4») в об'ємі 80 м³ за категоріями «В» (20) та С₁ (60) Протоколом ДКЗ України №2020 від 15.07.2010р. В період 2010-2018 р.р. була проведена повторна геолого-економічна оцінка по ділянці «Квітка полонини» та затверджені запаси в ДКЗ України в об'ємі 80 м³ за категоріями «В» (20) та С₁(60) Протоколом ДКЗ України №4357 від 19.04.2018 року. Управлінням курортів профспілок України запланувало побудувати на базі лікувальних вуглекислих вод санаторій і провести геологорозвідувальні роботи з метою

забезпечення його гідромінеральною базою. Санаторій «Квітка полонини» зданий в експлуатацію в 1969 році.

Провадження планової діяльності здійснюється на ділянці «Квітка полонини» (площа складає 0,117 км²) Голубинського родовища в долині середньої течії р. Пінія (права притока р. Латориці), між селами Солочин і Голубине Свалявського району Закарпатської області, в 6 км на північ від м. Свалява і в 68 км на схід від обласного центру – м. Ужгорода. Територія району родовища розташована на південному схилі Карпат. Район робіт відноситься до районів з високими значеннями відносної вологості. Річна відносна вологість повітря становить 80 – 87%. Величина сумарного річного випаровування – 650 мм. Експлуатаційна ділянка «Квітка полонини» Голубинського родовища вуглекислих мінеральних вод розташована поза зонами охорони р. Пінія. Для здійснення планованої діяльності в ТОВ «Санаторій «Квітка полонини» наявні:

- спеціальний дозвіл на користування надрами Державною службою геології та надр України № 1970 від 19.08.1999р. (терміном дії 20 років) ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища (свердловина №4-Е) з метою видобування мінеральних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розливу. Загальний обсяг запасів на час видачі спецдозволу: кат. В+С₁ -80 м³/добу;

- медико-бальнеологічний висновок УКР НДІ МРтаК за № 95 від 25.09.2006 року, згідно якого «Мінеральна природна лікувальна вода сверд. № 4-Е сан. «Квітка полонини» с. Солочин Свалявського району Закарпатської області може використовуватись з лікувальною метою при внутрішньому застосуванні та для промислового фасування як мінеральна природна лікувально-столова вода «Лужанська 4»;

- акт про надання гірничого відводу ДП «Санаторій «Квітка полонини» №1430 від 04.02.2008 р. виданий державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду, терміном чинності до 19.08.2019 р. з метою розробки Голубинського родовища лікувально-столових вод свердловиною № 4-р (4-е). У межах гірничого відводу площею 11,7 га позначеного кутовими точками 1, 2, 3, 4, 5, 6 підлягають використанню мінеральні лікувально-столові води глибиною видобутку до 81 м з дебітом 150 м³/добу;

- договір оренди земельної ділянки 31.12.2004 року, площею 5,374701 га та укладених договорів №1 та №2 про внесення змін і доповнень відповідно від 01.03.2010 та 12.05.2014 року;

- договір від 31.08.2009 року оренди землі ділянки площею 0,1573 га з надкаптажною будівлею та свердловиною 4р (4-е) в с. Солочин урочищі «Білосовиця» Свалявського району для організації першої зони санітарної охорони свердловини №4-р;

- акт про передачу та прийом даної землі ділянки від 01.07.2003 року ДП санаторію «Квітка Полонини» в с. Солочин для обслуговування санаторію та очисних споруд, затверджений головою Солочинської сільради від 01.06.2003 року;

- дозволу на спецводокористування Укр № 952-А/Зак від 25.01.2017 року (терміном дії до 25.01.2020 року), загальний ліміт забору води зі свердловини №4-р (4-е) ділянки Голубинського родовища мінвод в кількості 28,9 тис.м³/рік та передачі її вторинним користувачам ТОВ «Сузір'я», ТОВ «Маргіт», МПП «Алекс», департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації.

Водозабірні ділянки «Квітка полонини» у комплексі з надкаптажною спорудою, виробничо-побутовим приміщенням і свердловиною знаходиться у власності ТОВ «Санаторій «Квітка полонини». На території водозабору розташована свердловина № 4-Е, навколо свердловини № 4-Е влаштований I пояс зони санітарної охорони. Цільове призначення земельної ділянки – землі оздоровчого призначення. В межах ділянки «Квітка полонини» для свердловини № 4-Е встановлений перший пояс зони санітарної охорони (I пояс ЗСО) площею 0,157 га з периметром зони 161,5 м, в межах якого забороняються всі види діяльності, крім робіт пов'язаних з експлуатацією і ремонтом свердловин. В 2004 році розроблений проєкт зон санітарної охорони водозабору свердловини 4-Е Голубинського родовища вуглекислих мінеральних вод. Межі ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища були визначені за контуром II-го поясу ЗСО експлуатаційної свердловини № 4-Е (Протокол ДКЗ України № 2020 від 15.07.2010 року). Загальна площа II поясу ЗСО ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища складає 11,7 га.

Ділянка водозабору розробляється з 1969 року свердловиною 4-Р, а з 1988 року свердловиною 4-Е. У текстовому додатку 9 Звіту з ОВД наведено документ «Украгеокаптажмінвод»: «Паспорт свердловини №4-Е, що пробурена на мінеральну воду в санаторії «Квітка Полонини» Закарпатської області складений згідно техумов проектування і будівництва бурових свердловин на воду СН-14-57, затверджений Державним комітетом Ради Міністрів СРСР у справах будівництва 9 грудня 1957 року; паспорт свердловини №4-Е перекладено на українську мову та звірено з оригіналом, м. Львів, 1989 р. Затверджені експлуатаційні запаси підземних мінеральних вод по категоріям В+С₁ в кількості 80 м³/добу (Протокол ДКЗ України № 4357 від 19.04.2018 р). Згідно Протоколу ДКЗ №4357 основні техніко-економічні показники експлуатації родовища станом на 01.01.2018 року наступні: річна продуктивність підприємства з видобутку підземних вод – 28.893 тис. м³ (в т.ч. технологічні втрати 1,74 тис. м³), використання на власні бальнеологічні потреби і ТОВ «Сузір'я» – 18.478 тис. м³, для передачі ТОВ «Маргіт» і МПП «Алекс» – 8.675 тис. м³. Режим водовідбору із свердловини – відкачування електрозанурювальним глибинним насосом для потреб санаторіїв «Квітка полонини» та «Сузір'я». За весь період сучасних досліджень (2001-2018 р.р.) з об'єктами водовидобутку до 80 м³/добу мінеральна вода свердловини 4-Е відповідає стандарту ДСТУ-878-93 на мінеральну лікувально-столову воду «Лужанська», а також кондиціям на воду свердловини 4-Е розробленим Укр НДІ МРТАК в 2010 році.

До гідромінерального господарства ТОВ «Санаторій «Квітка полонини» віднесено водозабірну свердловини мінеральної води № 4-Е; спостережну свердловину № 4-Р; надкаптажну споруду над свердловиною мінеральної води № 4-Е; каптажний колодязь спостережної свердловини № 4-Р; технічне приміщення; напірний водогін мінеральної води від св. № 4-Е до бювету, водолікарні та накопичувальні ємності; питний бювет; контрольно-вимірвальні прилади та запірні арматури; насосне обладнання та внутрішні мережі водопостачання.

Вуглекисла мінеральна вода свердловини 4-Е використовується ТОВ «Квітка полонини» та «Сузір'я» для лікувального пиття в бюветі санаторію та для потреб водолікарні, надлишки мінеральних вод реалізуються вторинним споживачам: ТзОВ «Маргіт» та МПП «Алекс». Каптажна споруда свердловини – це цегляна наземна галерея розміром 5,0х5,0х2,5 м, яка розташована над свердловиною № 4-Р. Свердловина № 4-Е розташована в герметичному підземному колодязі в 10 м від надкаптажної споруди.

На гирлі свердловин встановлений стандартний герметичний гідрогеологічний оголовок з водозабірною поліетиленовою трубою діаметром 40мм, п'єзометричною трубкою 20мм. На водозабірній трубі – кран шаровий із нержавіючої сталі для відбору проб, засувка, манометр МПЗ (р = 25 атм), зворотній клапан, водолічильник та електродатчик автоматичного включення насосу в свердловині при мінімальному рівні мінеральної води в накопичувальних ємностях. На стіні каптажної камери встановлена станція управління (ТКК 12/1) занурювальним насосом «Wilo 04», який встановлений у свердловині № 4- Е на глибину 70 м. Технічний стан оголовків свердловин, запірної арматури, контрольно-вимірвальних приладів і транспортуючих мінералопроводів – хороший.

Водовідбір із свердловини № 4-Е – по поліетиленових водопровідних трубах Д= 40 мм. Транспортуючий мінералопровід від свердловини № 4-Е до водорозподільного колодязя, який знаходиться на території санаторію «Квітка Полонини» (L=300м), виконаний із поліетиленових труб водопровідних Д= 50 мм і прокладений на глибині 0.8 м. Мінералопровід влаштований із поліетиленових труб Д= 50 мм типу SDR з робочим тиском до 12 кгс/см² (ГОСТ 18599-83).

Мінеральна вода подається в бювет і водолікарню санаторію «Квітка полонини» та вторинним водокористувачам (цех розливу ТзОВ «Маргіт», МПП «Алекс») з обліком водоспоживання за допомогою водолічильників типу ЛЛТ-50Х безпосередньо на свердловині і на вході до об'єктів водоспоживання. Подача води із ємності вторинному водокористувачу (цех розливу ТзОВ «Маргіт») – горизонтальним багатоступінчастим відцентровим насосом з нормальним всмоктуванням моделі СН1, напірними мінералопроводами з нержавіючої сталі та поліетиленових труб. Подача води на бювет здійснюється в дві сталеві ємності по 60 л кожна, які розташовані в технічному приміщенні бювету. З ємностей частина води підігривається тенами,

частина - природної температури - поступає до питної стійки бювету, облаштованого самоналивними кранами для холодної води і дозаторами смності – для підігрітої.

Якість підземних вод зі свердловини 4-Е – прозора, холодна, без запаху, приємна на смак, природно газувана вуглекислим газом. Температура води на гирлі свердловини 10.6°C – 13.8°C. Мінімальна температура води спостерігається під час повеней. В межений період температура води слабо підвищується при безперервному відборі і збільшенні дебіту, а саме: при 55 – 80 м³/добу складає 12°C – 13.3°C; 150 м³/добу – 13.5 – 13.8°C. За характеристикою компонентів сольового складу вода мінеральна вуглекисла, борна (або з підвищеним вмістом бора), гідрокарбонатна натрієва, малої мінералізації, холодна, слабо кисла, мінеральна. Основний склад води – гідрокарбонатно-натрієвий. Гідрокарбонат-іон присутній у воді в кількості 2150 – 2811 г/дм³, що складає в загальній формулі води більше 95 екв.% аніонного складу. Натрій (плюс калій) присутні в кількості 704 – 939 мг/дм³ (79 – 85 екв.). Показники, отримані під час дослідів з дебітами 55- 80 м³/добу: НСО₃ – 2170 – 2860 мг/дм³, (Na+K) – 704 – 835 мг/дм³. Важливим фактором, визначальним для формування хімічного складу води, її фізичних властивостей та бальнеолікувальної цінності, є присутність у воді свердловини 4-Е вуглекислого газу або вуглекислоти. Вміст розчиненої вуглекислоти за середньорічними даними за період досліджень коливався в межах 1.50–1.90.

Можливі впливи планованої діяльності на довкілля включають:

- клімат і мікроклімат – процес експлуатації запасів мінеральних вод ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища не має значного виділення тепла, вологи, газів, які створюють парниковий ефект та інших речовин, викиди яких можуть вплинути на клімат і мікроклімат в прилеглий місцевості;
- геологічне середовище – експлуатація запасів мінеральних вод (розробка родовища) не призведе до зміни водно-фізичних та інших властивостей ґрунтів;
- повітряне середовище – вплив відсутній, при впливі на повітря критерієм оцінок є затверджені нормативи гранично-допустимих концентрацій;
- водне середовище – помірний вплив на водні ресурси. Ліміт забору води з підземних джерел і ліміт використання – 28.9 тис.м³/рік. Процес експлуатації запасів мінеральних вод ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища не вплине на режим підземних вод;
- земельні ресурси – вплив на земельні ресурси під час експлуатації запасів мінеральних вод не очікується, підприємство існує;
- навколишнє соціальне середовище – позитивний вплив на місцеву економіку, створенню робочих місць для населення;
- навколишнє техногенне середовище – планована діяльність не спричиняє порушення навколишнього техногенного середовища за умов комплексного дотримання правил експлуатації. Пам'ятки архітектури, історії і культури, зони рекреації, культурного ландшафту та інші елементи техногенного середовища в зоні впливу об'єкту відсутні;
- рослинний та тваринний світ – вплив не очікується, заповідні території в радіусі 3 км відсутні.

Територіальні альтернативи впровадження планованої діяльності не розглядаються, об'єкт існуючий, ділянка «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних підземних вод була детально розвідана для видобування мінеральних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розливу. По ділянці «Квітка полонини» затверджені експлуатаційні запаси мінеральних підземних вод, ділянка підготовлена для промислового освоєння.

Технічні альтернативи впровадження планованої діяльності не розглядаються (існуючий об'єкт), експлуатація родовища продовжується наявним фондом видобувних свердловин згідно з технологічною схемою розробки ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища.

Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації з урахуванням даних наведених у Звіті з ОВД та наявної інформації, вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене.

Видобування підземних мінеральних лікувально-столових вод проводиться свердловиною № 4-Е в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних вод, Закарпатської області з метою промислового розливу та оздоровлення населення. Вуглекисла мінеральна вода свердловини 4-Е використовується санаторіями «Квітка полонини» та «Сузір'я»

для лікувального пиття в бюветі санаторію та для потреб водолікарні, надлишки мінеральних вод реалізуються вторинним споживачам: ТзОВ «Маргіт» та МПП «Алекс».

Голубинське родовище розташоване на ділянці «Квітка полонини» в долині р. Пинія, між селами Солочин і Голубине Свалявського району Закарпатської області, в 6 км на північ від м. Свалява і в 68 км на схід від обласного центру – м. Ужгорода. Площа земельної ділянки водозабору, яка використовується підприємством ТзОВ «Квітка полонини» складає 11,7 га.

Для здійснення планованої діяльності ТОВ «Санаторій «Квітка полонини» отримано Спеціальний дозвіл на користування надрами Державною службою геології та надр України № 1970 від 19.08.1999р. (терміном дії 20 років) ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища (свердловина №4-Е) з метою видобування мінеральних вод, придатних для застосування у лікувальних цілях та промислового розливу. Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації видано дозвіл на спецводокористування Укр №952-А/Зак від 25.01.2017 року (терміном дії до 25.01.2020 року) та встановлено загальний ліміт забору води зі свердловини №4-р (4-е) ділянки Голубинського родовища міновод в кількості 28,9 тис.м³/рік (79,16 м³/добу) та передачі її вторинним користувачам ТОВ «Сузір'я», ТОВ «Маргіт», МПП «Алекс». Акт №1430 від 04.02.2008 р. про надання гірничого відводу площею 11,7 га (терміном до 19.08.2019 р.) ДП «Санаторій «Квітка полонини» з метою розробки Голубинського родовища лікувально-столових вод свердловиною № 4-р (4-е) видано Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду, згідно якого, у межах гірничого відводу підлягають використанню мінеральні лікувально-столові води глибиною видобутку до 81 м з дебітом 150 м³/добу (Текстовий додаток 6 Звіту).

Опис і оцінка впливу на довкілля, зумовленого виконанням підготовчих і будівельних робіт та провадженням планованої діяльності.

Геологічне середовище, надра. При будівництві гідрогеологічної експлуатаційної свердловини № 4-Е на ділянці «Квітка полонини» та її експлуатації відбувався негативний вплив на надра в результаті їх порушення; вібрації від роботи насосу; фізичної присутності. Примусова експлуатація підземних мінеральних вод здійснюється свердловиною № 4-Е з використанням глибинного відцентрового занурювального електронасосу з мінімальним шумом і без значних вібрацій (заглиблення насосу на 70 м) в автоматичному режимі. Радіус впливу вібрації від регулярного включення та виключення насосу при експлуатації свердловини незначний. Просторовий масштаб негативного впливу на надра від вібрацій, фізичної присутності в товщі порід обсадних труб та матеріалів цементування свердловин оцінюється як точковий, часовий масштаб відповідає постійному, інтенсивність слабка.

Підземні води. В процесі будівництва свердловин спостерігалось поглинання промивальної рідини і проникнення її в водоносний горизонт, яка в процесі наступних відкачок видалялась із пласта. Будівництво свердловин відбувалось поступово. Вплив на підземні води при бурінні свердловин в просторовому масштабі оцінюються як точковий, в часовому – тимчасовий, по інтенсивності – слабкий.

Землі. Забруднення земель не відбувається. Орендована земельна ділянка Солочинської сільради (0,1573 га) для влаштування I-го поясу ЗСО свердловини та водозабірних споруд виділена із с/г обігу, в межах якої можливі тільки роботи, пов'язані з експлуатацією і ремонтом свердловин. Землі ділянка площею 11,7 га II-го поясу ЗСО – з обмеженим використанням. Просторовий масштаб впливу від видобування підземних вод на землі оцінюється як місцевий, часовий масштаб – постійний, змін в стані земель не відбувається.

Ландшафт – вплив видобутку мінеральних вод на зміни сформованого раніше ландшафту відсутній. Експлуатаційна ділянка знаходиться в межах зон санітарної охорони, територія якої законодавчим порядком виведена з кола земельного обігу.

Ґрунти – забруднення ґрунтів внаслідок здійснення планованої діяльності не відбуватиметься, стан ґрунтів не зазнаватиме негативного впливу. Опосередковано зниження рівня підземних вод в межах депресійної воронки внаслідок їх видобування зменшує вологість ґрунтів, знижує їх оглесність і поліпшує водно-повітряні та фізико-хімічні властивості ґрунтів. Площа депресійної воронки при видобутку із свердловини № 4-Е не перевищує площу земельної ділянки відведеної під зону I поясу ЗСО – 0,1573 га. Відповідно, просторовий масштаб кумулятивного впливу на ґрунти від видобутку підземних мінеральних вод в межах ділянки надр

«Квітка полонини», оцінюється як точковий і складає 0.1573 га, часовий масштаб – постійний, інтенсивність – слабка, зміни в природному середовищі позитивні. Значимість впливу від видобування підземних вод на ґрунти і рослинність оцінюється як позитивна, на тваринний світ вплив відсутній.

Водне середовище Поверхневі води при провадженні планованої діяльності не використовуються. Просторовий масштаб впливу від видобування підземних вод на поверхневі води оцінюється як точковий, часовий масштаб – постійний, інтенсивність слабка, змін в якості поверхневих вод не відбувається. Очищені стічні води до встановлених нормативних показників скидаються в р.Пінію, контроль за якісним скидом стічних вод проводить Свалявська СЕС.

Підземні води. При здійсненні планованої діяльності безпосередньо використовується водоносний у бачавських пісковиках верхньої крейди. Основний вплив діяльності проявляється в зниженні рівня водоносного горизонту в межах депресійної воронки. Забруднення підземних вод внаслідок їх експлуатації не відбувається, змін в хімічному складі не очікується. В цілому значимість впливу від видобування підземних вод на фізико-хімічні властивості води і бактеріологічний її стан оцінюється як низька – зміни відсутні.

Повітря – в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних вод викидів в атмосферу забруднюючих речовин не передбачається, якість атмосферного повітря не зазнаватиме негативного впливу від впровадження планованої діяльності.

При здійсненні видобування підземних вод шумового, вібраційного, світлового, теплового, радіаційного забруднення, а також випромінювання не виникає, вплив відсутній.

Кліматичні фактори (у т.ч. зміна клімату та викиди парникових газів) – суттєвих змін клімату та мікроклімату в бік погіршення не передбачається. Викиди парникових газів при видобуванні підземних вод відсутні.

Біорізноманіття. При видобуванні підземних вод вплив на біорозмаїття не здійснюється.

Ризики для здоров'я людей внаслідок видобування підземних мінеральних вод відсутні.

Матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину на території впровадження планованої діяльності відсутні.

Об'єкти культурної спадщини в межах території впровадження планованої діяльності відсутні.

Ризик надзвичайних ситуацій при видобуванні підземних вод ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних підземних вод відсутній.

На формування депресійної воронки впливає кумулятивний видобуток підземних вод свердловною № 4-Е ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища мінеральних підземних вод. В межах сформованої депресійної воронки відсутні території, які мають особливе природоохоронне значення. При видобуванні підземних вод дещо знижується рівень водоносного горизонту. В межах утвореної депресійної воронки зменшується випаровування з поверхні горизонту, що мінімально впливає на мікроклімат району, але на фоні змін клімату планетарного масштабу, значимість зміни в кліматі та мікрокліматі від експлуатації водоносного горизонту оцінюється як слабка – зміни слабо помітні. Викиди парникових газів при видобутку підземних вод відсутні.

Технологією видобутку передбачена примусова експлуатація підземних мінеральних вод ділянки надр «Квітка полонини» з використанням глибинних відцентрових насосів, живлення яких відбувається за рахунок електроенергії. З метою уникнення бактеріального забруднення мінеральна вода транспортується по герметичній системі мінералопроводів у бювет, водолікарню, цех розливу мінеральної води. На всіх ланках транспортування дотримуються санітарно-бактеріологічні та гігієнічні вимоги до мінеральних вод.

При видобутку мінеральних підземних вод в межах ділянки «Квітка полонини» Голубинського родовища не утворюватимуться відходи, викиди (скиди); забруднення води, повітря, ґрунту та надр. Стан здоров'я населення не зазнаватиме негативного впливу від впровадження планованої діяльності. Опосередкованим позитивним впливом є надання на базі мінеральної води оздоровчо-лікувальних послуг населенню, що призведе до покращення здоров'я та якості життя людей. Обмеження в сфері виробничої діяльності населення не відбувається. Розширення виробничої діяльності в галузі водовидобування і водозабезпечення передбачає розширення робочих місць і залучення місцевого населення до виробництва.

Результати діяльності по лікуванню і оздоровленню хворих сприяють покращенню стану здоров'я людей та підвищення працеспроможності населення України активного віку.

Для благоустрою родовища і утримання його в належному стані передбачається ремонт огорожі зон санітарної охорони; озеленення I зони санітарної охорони; здійснення благоустрою зони суворого режиму: планування території, засівання трав, насадження дерев, облаштування під'їзних доріг; встановлення відповідних табличок. З метою уникнення, зменшення, усунення негативного впливу на довкілля під час планованої діяльності передбачено дотримання режимів зон санітарної охорони I та II поясів, здійснення благоустрою зони суворого режиму: планування території, засівання трав, насадження дерев, облаштування під'їзних доріг.

Основними причинами виникнення аварійних ситуацій на території родовища можуть бути порушення технологічної схеми розробки родовища, порив трубопроводів, механічні помилки обслуговуючого персоналу, порушення протипожежних правил і правил техніки безпеки; у разі стихійного лиха. Для запобігання виникнення аварійних ситуацій передбачається: використання сертифікованого технологічного обладнання; проведення контролю за станом технологічного обладнання; виконання планово-попереджувальних ремонтів і оглядів обладнання та трубопроводів; обладнання приміщень автоматичною пожежною сигналізацією; наявність первинних засобів пожегогасіння; суворе дотримання вимог техніки безпеки; забезпечення безперебійної роботи контрольно-вимірювальних приладів.

Для захисту підземних вод від виснаження та забруднення передбачається продовження постійного локального моніторингу підземних вод для отримання інформації по гідродинамічних та гідрохімічних показниках водоносного горизонту з метою визначення та оцінки змін гідрогеологічних умов під впливом експлуатації водозабору та запобігання негативних наслідків впливу водовідбору на довкілля.

Моніторинг підземних вод на ділянці «Квітка полонини» включає режимні спостереження в водозабірній свердловині № 4-Е підземних вод за такими показниками: величина водовідбору; рівень; температура; хімічний склад; фізичні властивості; мікробіологічні характеристики підземних вод. Хімічний та бактеріологічний контроль якості води водозабору здійснюється лабораторією ДП ГТРЕС м.Ужгород. Складання щорічних звітів з режиму підземних вод. Результати всіх спостережень заносяться в спеціальні журнали, наносяться на графіки в хронологічному порядку, складається щорічний звіт. Для збереження та подальшої роботи з даними моніторингу створюється комплексна комп'ютерна база даних.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час провадження планованої діяльності, а саме:

розробити, затвердити та винести в натуру пояси ЗСО свердловини №4-Е;

використання вуглекислої мінеральної води свердловини 4-Е на лікувально-бальнеологічні та питні потреби санаторію «Квітка Полонини» та ТОВ «Сузір'я» для лікувального пиття в біуеті санаторію і для потреб водолікарні з реалізацією надлишків мінеральних вод вторинним споживачам здійснювати в межах встановленого ліміту спецводокористування;

промисловий видобуток мінеральної води із свердловини №4-Е проводити згідно затверджених експлуатаційних запасів водозабірної ділянки, технологічної схеми розробки ділянки та Правил розробки родовищ та ліміту відбору;

суворе дотримання та виконання санітарних вимог та запобіжних заходів передбачених проектом зон санітарної охорони Голубинського родовища підземних вод ділянки «Квітка полонини», де розташована свердловина №4-Е, технологічної схеми розробки родовища, проекту гірничого відводу водозабірної ділянки;

дотримання режиму поясів зон санітарної охорони; здійснення благоустрою та озеленення зони суворого режиму водозабірної № 4-Е артсвердловини: планування території, засівання трав, насадження дерев, облаштування під'їзних доріг та утримання їх в належному стані;

проведення режимних спостережень за кількістю видобутку та якісним складом мінеральних вод, моніторинг змін хімічного складу видобутих вод; проведення санітарно-профілактичних робіт в межах поясів ЗСО, ревизія та ремонт запірної арматури та насосного

обладнання; виконання умов ліцензії на користування надрами.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

забезпечення безперебійної роботи контрольно-вимірjuвальних приладів;
використання сертифікованого технологічного обладнання та проведення контролю за його станом; недопущення проривів, пошкоджень трубопроводів та технологічних ємностей;
виконання планово-попереджувальних ремонтів і оглядів обладнання та трубопроводів;
обладнання приміщень автоматичною пожежною сигналізацією; наявність первинних засобів пожежогасіння; дотримання режиму експлуатації насосного обладнання; суворе дотримання вимог техніки безпеки; розробити та затвердити плану ліквідації аварійних ситуацій.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності, а саме:

підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів ** :

своєчасна та в повному обсязі сплата обов'язкових платежів до державного бюджету.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля **, а саме:

забезпечення збереження технологічного обладнання та споруд в технічному справному експлуатаційному стані;

забезпечувати надійну безаварійну роботу об'єктів на родовищі в комплексі з технологічними, технічними та організаційними рішеннями.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення після проектного моніторингу **, а саме:

здійснення постійного моніторингу для отримання інформації по гідродинамічних та гідрохімічних показниках водоносного горизонту з метою визначення та оцінки змін гідрогеологічних умов під впливом експлуатації водозабору та запобігання негативних наслідків впливу водовідбору на довкілля відповідно до розділу 11 Звіту з ОВД.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування **, а саме:

здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля не передбачається.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

**Начальник відділу оцінки впливу на довкілля
та моніторингу навколишнього природного
середовища**

**Директор департаменту екології та природних
ресурсів Закарпатської обласної державної
адміністрації**

І.О.Урись

С.В.Рішко

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.